

ગૌલવ

સંગત

બે હૃદય એકમેકમાં પરોવાય એ પ્રેમની પરાકાષ્ટા હોય, એ પરાકાષ્ટા ક્યાં સુધી, સમજાશે કે... પ્રેમ શું..?

પ્રેમ વિશે ઘણું કહેવાયું છે, પ્રેમ એટલે શું? પ્રેમ કોને કહેવાય? વિશેષ રૂપે એ સુવાન હૈયાનો પ્રેમ જે બીજા રૂપે પાંગરે, કળી બની ખીલે, એકમેકના હૈવે પરોવાય, લગ્ન ગાંઠે બંધાઈ સહજવળના માર્ગે ચાલી નીકળે... પછી? એ પ્રેમ ક્યાં સુધી, કેટલે અંશે ખિલેલો રહે એ જુદી વાત છે... કેટલાક પ્રેમ એવા પણ છે કે લગ્ન ગાંઠે બંધાય પછી આજીવન એકમેકમાં પરોવાયેલા રહે... કોઈ જુદા ન કરી શકે, એ બે પાત્રના મૂલ્ય પછી એ બીજા પાત્રના મન હૃદયમાં રહે જ... એ સ્વીકારે જ નહીં કે એ નથી આ દુનિયામાં... આવા પ્રેમ હોય છે...

વિવેચ વિવેચાનો પ્રેમ એ જ હતો... એ ન સાથે ઉછર્યા, ભણ્યા કે નોકરી કરી... બસ એવા સંબંધોમાં મળ્યા અને હૃદય ગૂંથાઈ ગયા. આ બંને ના માં બાપ નહીં, કોઈ સગા સંબંધી નહીં... એકલા જ... આપલે એમની પાછલી જિંદગીની વાત કરવી જ નથી... વિવેચ સારી કંપનીમાં નોકરી કરતો હતો... એ નોકરીએ લાગ્યો પછી એક રૂમનું ઘર ભાડે રાખ્યું... એ મકાન માલિક સારો હતો કે એણે વિવેચની વાત માની... વિવેચ નોકરી મળ્યા પછી એક નાનું ઘર શોધતો હતો અને ચાલતા ચાલતા એક મકાન પર બોર્ડ હતું કે એક રૂમ ભાડે આપવાનો છે... વિવેચ તરત એ ઘર પાસે ગયો અને બેલ વગાડી એક વડીલ બારણું ખોલી ઊભા

કરતા બંધુ નકડી થઈ ગયું. વિવેચની નોકરી સરસ ચાલવા લાગી, એ સવારે તેવાર થઈ નોકરી જતો, પંતલની નોકરી કરતો... સવારે નોકરીએ જતા એક રજા નાસ્તાની ઝૂંપડી પર રજા નાસ્તો કરી નીકળી જતો... જમવાનું ઓફિસની કેન્ટીનમાં કરતો... સાંજે ઘરે જતા અહીં રજા પી ને જતો... એક બહેન આ ચાલાવતાં હતાં... હવે બંને એકબીજાને ઓળખતા હતા... વિવેચ આવે પાળી પર બેસે એટલે એને આ બહેન રજા આપી દે... એ બેચેન પરિચય પણ થઈ ગયો... એ બહેનનું પણ કોઈ નહોતું... એકલી, માં બાપ સગા સંબંધી વગર હતી... એણે કહ્યું કે આ બંગલામાં કોઈ નથી... અહીંના રખવાળે મને અહીં આશરો આપ્યો એક સંજયને મને આ રજા નાસ્તા ના સાંધાને માટે પૈસા આપ્યા એટલે ચાલે છે... આ નાની ઝૂંપડીમાં જ સુઈ જાઉં...

વિવેચની નોકરી અને બંધુ સરસ ચાલવા લાગ્યું... આવા લોકો કે જે પૂલ હેરાન થયા હોય, એમના હૃદય કુણા હોય એ બીજાની લાગણી સમજે અને બીજાની લાગણીમાં ઊભા રહે... એનો પગાર સરસ એટલે એ એના સાથી કાર્યકરને મદદ કરે... પૈસા પણ આપે... આવા લોકો ને આ ઉદ્યોગનું ભાન ક્યારે થાય? જ્યારે એમની તકલીફમાં એમની સાથે કોઈ ન ઊભા રહે... નોકરીનાં એ વર્ષ પછી અચાનક કંપની તકલીફમાં આવી એટલે અડધો સ્ટાફ છૂટો કર્યો... એમાં વિવેચ આવી ગયો... એની નોકરી ગઈ... એ શું કરે... ઘેરથી નીકળી પડે નોકરીની શોધમાં, સવાર સાંજ ઓલી રજા ઝૂંપડીએ તો જાય જ... ઘીરે ઘીરે પૈસા ખલાસ થઈ ગયા... એક દિવસ સવારે એ ઝૂંપડીએ આવીને બેઠો પણ પૈસા તો હતા નહીં... પેલી કન્યા કે જેનું નામ વિવેચ, એણે વિચાર્યું કે આજે કેમ આ કહેતા નથી... રજા નાસ્તો આપો... એ ફોન પર કોલને કહેતો હતો કે ભાઈ પૈસા આપને મેં તેને તારી તકલીફમાં આપ્યા હતા... અભાગે મારી પાસે નોકરી નથી, ખાવાના પૈસા પણ નથી. રજા આપ્યા એ સાંભળ્યું... એ રજા નાસ્તો લઈ આવી... વિવેચે કહ્યું કે ના ના

ટોપીવાળો ફેરિયો અને વાંદરાઓ

ઊભા થઈને જેવું, તો તેની ટોપીઓનો ભારો ખાલી હોતો! તે ગભરાઈ ગયો અને આજુબાજુ બેવા લાગ્યો.

અચાનક તેની નજર ઝાડ પર ગઈ. તેણે જેવું કે ઝાડ પર બેઠેલા તમામ વાંદરાઓએ તેના માથા પર તેની રંગબેરંગી ટોપીઓ પહેરી હતી!

ફેરિયાને સમજાયું કે આ વાંદરાઓનું કામ છે, પણ હવે કરવું શું? તે ગુસ્સે થયો અને વાંદરાઓ પર બૂમો પાડી, પણ વાંદરાઓએ તેની નકલ કરીને સામે બૂમો પાડી.

એક દિવસ, તે તેના માથા પર ટોપીઓનો મોટો ભારો લઈને એક ગામથી બીજા ગામ જઈ રહ્યો હતો. સખત ગરમી હતી અને લાંબા રસ્તા ચાલવાથી તે ખૂબ થાકી ગયો હતો.

રસ્તામાં એક મોટું વૃક્ષ આવ્યું. ફેરિયાએ વિચાર્યું, 'થોડીવાર અહીં આરામ કરી લઉં અને પછી આગળ જઈશ.' તેણે ટોપીઓનો ભારો નીચે મૂક્યો અને થોડીવારમાં તેને ઊંઘ આવી ગઈ.

તેને જ્યાં ઊંઘ આવી હતી, તે ઝાડ ઉપર ઘણાં બધાં વાંદરાઓ રહેતા હતા. જ્યારે ફેરિયો ઘસઘસાટ ઊંઘી રહ્યો હતો, ત્યારે વાંદરાઓએ નીચે જેવું. તેમણે ટોપીઓના ટુકડાને જોયો. વાંદરાઓ તો સ્વભાવે બહુ તોફાની અને નકલખોર હોય છે.

દીમે દીમે, એક પછી એક વાંદરો નીચે આવ્યો. તેમણે ટોપીઓ ઉપાડી અને તેમાંથી એક-એક ટોપી પોતાના માથા પર પહેરી લીધી. તેઓ ખૂબ ખુશ થઈ ગયા અને પાછા ઝાડ પર ચઢી ગયા.

થોડીવાર પછી, ફેરિયાની ઊંઘ ઉડી. તેણે

વાંદરાઓને પથાર મારવાની ધમકી આપી, તો વાંદરાઓએ પણ ઝાડની ડાળીઓ હલાવીને તેની નકલ કરી.

ફેરિયા હવે નિરાશ થઈ ગયો. તે વિચારવા લાગ્યો, 'આ વાંદરાઓ તો માત્ર નકલ જ કરે છે. મારે કંઈક એવું કરવું પડશે કે જેની નકલ તેઓ કરે અને મને મારી ટોપીઓ પાછી મળે.'

ફેરિયાને એક યુક્તિ સૂઝી!

તેણે પોતાના માથા પર પહેરેલી પોતાની ટોપી કાઢી, અને એક જ ઝાટકે તે નીચે જમીન પર ફેંકી દીધી.

વાંદરાઓ તો નકલખોર! તેમણે જેવું જેવું કે ફેરિયાએ પોતાની ટોપી ફેંકી દીધી, તો તેમણે પણ તરત જ પોતાના માથા પરથી ઘેલી ટોપીઓ ઉતારીને નીચે ફેંકી દીધી!

ફેરિયા ખુશ થઈ ગયો! તેણે જલદી જ ઘેલી ટોપીઓ ભેગી કરી, તેમને ભારામાં મૂકી, અને ખુશીથી પોતાના રસ્તે આગળ વધ્યો.

બોધપાઠ: મુશ્કેલીના સમયમાં ખુલ્લિનો ઉપયોગ કરવો, તાકાતનો નહીં.

(મંત્રણ: ૬)

કલગીની નજર સામે જે બની રહ્યું હતું, એનાથી કલગીના ઝાંઝા આવી ગયો હતો. તે અહીં તેની મમ્મીને નવ પ્રેતાના કલગીમાંથી છોડાવવાનો નિહાળ પ્રયત્ન કરનાર લામા દીમળને મળવા માટે આવી હતી, તો દીમળના શરીરમાં જ પ્રેત દાખલ થઈ ગયું જોવા મળ્યું હતું.

તે ભય પામી હતી, ત્યાં જ દીમળ 'મારે મરવું નથી' એવું ઘડીકમાં એના પોતાના અવાજમાં, તો ઘડીકમાં 'તારે મરવું પડશે!' એવું પિરસાળીસ વરસના પ્રેતાના અવાજમાં બોલતાં પોતાના શરીર પર બાટલામાંનું બંધું પેટ્રોલ રેડી દીધું હતું અને પિરસાળીસ લાઈટર કાઢીને સળગાવ્યું હતું.

કલગીને પહેલાં તો શું કરવું? એ સમજાવ્યું નહિ, પણ પછી અભાગે અચાનક જ તેના મગજમાં વિચાર બાગ્યો, 'તેણે દીમળના શરીરમાંથી પ્રેતને ભગાડવા માટે દીમળને તેને શોખવના મંત્રો ભણવા બોલ્યાં.' અને આ સાથે જ તે એ મંત્રો ભણવા માંડી. અને... અને એ સાથે જ દીમળે એના હાથમાંનું સળગતું લાઈટર બંધ કરી દીધું. દીમળની ઉપર ચઢી ગયેલી આંખોની કીકીઓ નીચે આવી. પણ બે પળ કીકીઓ ચકળ-વકળ થઈ અને પછી સ્થિર થઈને કલગીને તાકી રહી.

કલગીને થયું કે, 'મંત્રોની અસર થઈ રહી છે. દીમળ પાછો સામાન્ય સ્થિતિમાં આવી રહ્યો છે.'

કલગીએ મંત્રો ભણવાની ઝડપ વધારી, પણ ત્યાં જ યાત્રી પાછી દીમળની આંખોની કીકીઓ પાછી અધ્ધર થઈ ગઈ અને દેખાતી બંધ થઈ ગઈ. એની આંખો ફરી સડકે થઈ ગઈ, અને...

...અને કલગીના આંચકા અને અશ્વત્થ વચ્ચે તે જે મંત્રો જોતી રહી હતી, એ જ મંત્રો દીમળના શરીરમાં રહેલું પિરસાળીસ વરસના પુરુષનું પ્રેત બોલવા માંડ્યું.

કલગી મંત્રો ભણતા અટકી ગઈ. દીમળના શરીરમાં રહેલા પ્રેત પણ મંત્રો ભણવાના બંધ કર્યા અને એ હસ્યું, પછી કલગીની મમ્મી બાળપણમાં કલગીને નવડાવતી વખતે જે ગીત ગાતી હતી એ ગીત ગાવા માંડ્યું...

'મારી કલગી પ્યારી... જગમાં સહુથી બ્યારી...'

કલગી દીમળ સામે બોઈ રહી. તેને હવે શું કરવું? એ જ સમજ પડતી નહોતી.

એ ભયાનક સુવતીએ પોતાનો હાથ કલગીના ચહેરા તરફ આગળ વધાર્યો.

પ્રેતજાળ

સુવતીને થયું કે, તે પલંગ પરથી ઊભી થઈને રૂમનો બહાર દોડી જાય. પણ જાણે તેને પલંગે પકડી રાખી હતી.

કલગીની બાજુમાં બેઠેલી એ ભયાનક સુવતી હતી.

કલગી એ સુવતી સામે બોઈ રહી. એ ભયાનક સુવતીએ કલગીના ચહેરા તરફ પોતાનો લાંબા-અણીદાર નખવાળો હાથ આગળ વધાર્યો.

કલગીએ પાછળ હટવાનો પ્રયત્ન કર્યો, પણ તે પાછળ હટી શકી નહીં.

એ સુવતીનો હાથ કલગીના ચહેરાને સડક્યો, એ સાથે જ કલગી કંપવા લાગી.

સુવતી કલગીની આંખોમાં બોઈ રહેતાં, કલગીની મમ્મી ગાતી હતી એ ગીત ગાવા માંડી,

'મારી કલગી પ્યારી... જગમાં સહુથી બ્યારી!'

અને આ ગીત ગાવાની સાથે જ ભયાનક સુવતીએ એકદમથી જ કલગીની ગરદન પકડી લીધી અને કલગીને પલંગ પર પટકી: 'તારી મમ્મીનું શરીર હવે ખોળવું થઈ ચૂક્યું છે!' ભયાનક સુવતીએ કલગીની ગરદન પકડેલી સળગતી-તેને પલંગ પર દખાવેલી સળગતી ગુસ્સાભર્યા અવાજે કહ્યું: 'હવે સમને બધાંને એક નવું ઘર-નવું શરીર બોધાવું!'

કલગી ભયાનક સુવતીના હાથમાંથી પોતાની જાતને છોડાવવાનો પ્રયત્ન કરવા માંડી, પણ એ પોતાની જાતને છોડાવી શકી નહિ.

કલગી ભયાનક સુવતી હતી. પછી એણે પોતાનું મોઢું ઠાકવું અને જાણે એ કલગીને આંખોને આંખો ખાઈ જવાની હોય એમ એણે પોતાનું મોઢું કલગીના ચહેરા તરફ આગળ વધાર્યું.

ભયાનક સુવતીનું મોઢું કલગીના ચહેરાની એકદમ નજીક પહોંચ્યું, અને...

...અને કલગીના મોઢામાંથી એક ચીસ નીકળી ગઈ. તે એકદમથી બેઠી થઈ ગઈ.

તેણે જેવું તો તે ઠોચિટલવાના પલંગ પર હતી અને તેની સામે લામા દનસુરા ઊભો હતો. 'તમે... કલગીએ પૂછ્યું: '...તમે અહીં?'

'હા!' દનસુરા બોલ્યો: 'મને તારા પપ્પાએ અહીં બોલાવ્યો છે, તારી મદદ માટે!' અને દનસુરા કલગી સામે બોઈ રહેતાં-મનોમન મંત્રો ભણવા માંડ્યો. ત્યાં જ રૂમનો દરવાજો ખુલવાનો

દનસુરાએ કહ્યું.

કલગી અને મનોહર મૂંગવણમાં ચહેરે દનસુરા સામે બોઈ રહ્યાં.

'કલગી!' દનસુરા બોલ્યો: 'પાછલા બે દિવસમાં તારી મમ્મીની હાલતમાં સારો એવો સુધારો થયો છે, અને આ વાત...' દનસુરાએ કહ્યું: '...અને આ વાત વધુ ખતરનાક છે!'

મનોહરના ચહેરા પર ચિંતા આવી.

કલગી 'આખરે દનસુરા શું કહેવા માંગતો હતો?' એ સાંભળવા માટે અધીરા ચહેરે દનસુરા સામે બોઈ રહી.

'તારી મમ્મીના શરીરમાં એ નવ પ્રેતાભાગે હવે તારી મમ્મીનું શરીર છોડીને કોઈ બીજું વ્યક્તિના શરીરમાં વસી જવા માંગતા હોય એવું મને લાગે છે. એ નવ પ્રેતાભાગે નવા શરીરની શોધમાં હોય એવું મારું માનવું છે. અને... દનસુરાએ કહ્યું: '...અને જો મારી માન્યતા પ્રમાણે જ હોય તો એ નવ પ્રેતાભાગે પહેલો શિકાર તું હોઈશ, કલગી! એ નવ પ્રેતાભાગે પહેલાં તારા શરીરમાં દાખલ થવાનો પ્રયત્ન કરશે! એ નવા પ્રેતાભાગે તારા શરીરમાં વસી જવા માટેની કોશિશ કરશે!'

કલગીના શરીરમાંથી ભયની ધુખ્ખરી પસાર થઈ ગઈ.

મનોહરના ચહેરા પણ ગભરાટ ને ચિંતાના ભાવ આવી ગયાં.

બંને બાપ-દીકરીએ એકબીજા સામે એક નજર જેવું અને પાછું દનસુરા સામે એવી રીતના બોયું કે, જાણે તેમને દનસુરાની વાત પર વિશ્વાસ ન બેઠો હોય!

'હું ઠીક છું કે, મારી માન્યતા ખોટી છે!' દનસુરા કલગી સામે બોઈ રહેતાં બોલ્યો: 'એ નવ પ્રેતાભાગે તારા શરીરમાં દાખલ થવાનો પ્રયત્ન ન કરે! તારા શરીરમાં વસી જવા માટેના ધમકાયા ન કરે!'

કલગી અને મનોહર બંનેએ એકબીજા સામે બોયું: 'બહેના ચહેરા પર? હવે આગળ તેમની સાથે શું થશે?' એનો ભય અને ચિંતા હતી.

...અને

સવારના સાઠ વાગ્યા હતા.

મનોહરના એ રૂમમાં અભાગે કલગીની મમ્મી પૂનમ પુરણી પર બેઠી હતી. અભાગે એના ચહેરા આગળ એના લાંબા વાળ ઝુલતા હતા, અને એનો ચહેરો દેખાતો નહોતો. એનામાં જાણે છુપ જ ન હોય એમ એ સ્થિર અને શાંત બેઠી હતી.

અને મનોહરની આ વાત સાથે જ કલગીની નજર સામે પંદર વરસ પહેલાંનું, તે નાની હતી ત્યારેનું સાનું દૃશ્ય તાજું થઈને તેની નજર સામે સ્વપ્નની ઉત્કૃષ્ટિ.

તે બાલકાવસ્થામાં બેઠી હતી અને તેની મમ્મી પૂનમ તેને નવડાવી રહી હતી

અવાજ સાંભળાયો.

કલગીની નજર દરવાજા તરફ દોડી ગઈ.

તેના પપ્પા મનોહર દરવાજાની અંદર આવ્યા.

મનોહર કલગીની નજીક આવીને ઊભો રહ્યો અને હૈતમરી નજરે કલગી તરફ બોઈ રહ્યો.

કલગીની આંખોમાં ભિન્નાશ આવી. 'પપ્પા! બોલતાં તે મનોહરને વળગીને રડવા લાગી.'

મનોહર વહાલથી કલગીના માથે હાથ ફેરવવા માંડ્યો.

દનસુરા હવુ પણ મનોમન મંત્રો ભણી રહ્યો હતો.

દનસુરા મનોમન મંત્રો ભણતા કલગીના પલંગનું ચક્રકર કાપવા માટે મનોહર કલગીની બાજુમાં બેઠો. એણે કલગીની આંખોના આંજુ લૂંછ્યા. 'મેં તને અહીં લદાખ આવવાની ના પાડી હતી ને, કલગી બેટા!' મનોહરે બોલ્યો.

કલગીએ મનોહર સામે બોયું: 'હા, પપ્પા! પણ શી ખબર કઈ શક્તિ મને અહીં ખેંચી લાવી!'

મનોહરે કલગીના માથે હાથ ફેરવ્યો: 'કલગી બેટા! જે બની ગયું, એ બની ગયું! હવે આપલે આજે જ અમેરિકા જવા માટે અહીંથી રવાના થઈ જઈશું.'

'હવે...!' દનસુરાનો અવાજ આવ્યો એટલે કલગી અને મનોહરે દનસુરા સામે બોયું.

'...હવે ઘણું મોઢું થઈ ચૂક્યું છે!'